

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl samosoudcem Karlem Ulíkem ve věci

žalobce: **H. S. M. D.**
narozen X, státní příslušník Irácké republiky
bytem X
zastoupen advokátem JUDr. Matějem Šedivým
sídlem Václavské náměstí 831/21, 110 00 Praha

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
sídlem Nad štolou 936/3, 170 00 Praha

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 13. 5. 2024, č. j. OAM-232/ZA-ZA11-K11-R3-2018,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Vymezení věci

1. Soud v této věci přezkoumává rozhodnutí žalovaného, kterým žalobci neudělil mezinárodní ochranu. Zabývá se především otázkou dokazování a bezpečnostní situací v zemi původu žalobce (Irák). Soud dospěl k závěru, že žalovaný neopomněl důkazní návrhy žalobce a své rozhodnutí založil na dostatečných podkladech. Ty poskytují aktuální a věrohodný obraz o bezpečnostní situaci v Iráku a městě K., z něhož žalobce pochází. Přestože soud ve shodě

Shodu s prvopisem potvrzuje: Mgr. E. M.

s žalovaným uzavřel, že v Iráku stále probíhají ozbrojené konflikty, které ale nemají totální charakter, nebyly na straně žalobce dány dostatečné individuální okolnosti pro udělení mezinárodní ochrany.

Řízení o žádosti o udělení mezinárodní ochrany

2. Žalobce požádal o udělení mezinárodní ochrany dne 8. 3. 2018. Při poskytnutí údajů k žádosti mj. uvedl, že je kurdské národnosti a náboženským vyznáním zoroastrián (*zerdüš*). Členem politické strany ani skupiny není. Nikdy se politicky neangažoval a o politiku se nezajímá. Ve vlasti naposledy bydlel ve městě K. O mezinárodní ochranu žádá, protože za ním někdy v prosinci 2016 přišel do práce radikální islámský učitel z jeho školy. Začal chválit Islámský stát (dále „IS“) a nabídl mu s IS spolupráci, jelikož se vyzná v IT. Žalobce odvětil, že konvertoval k zoroastrismu. Odmítnutím jej naštvál. Učitel ho proto obvinil z ateismu a dal mu týdenní ultimátum, aby se stal muslimem a začal spolupracovat, což žalobce ihned odmítl. Od té doby žalobci vyhrožovali, především telefonicky. Po určité době viděl učitele ve škole, debatovali spolu a znovu jej odmítl. Učitel mu pohrozil smrtí (setnutím hlavy). Po dvou dnech jej na ulici napadli dva neznámí lidé. Pořezali ho nějakým sklem a utekli. Žalobce šel vše oznámit na policii, ukázal jim učitele a policisté ho na začátku roku 2017 zatkli. Od té doby jej neviděl, výhrůžky však stále pokračovaly. Volali i žalobcovu otci a házeli vzkazy přes plot. Asi týden poté, co ho zbili, odešel ke strýci. Stále mu telefonicky vyhrožovali, zajistil si proto české vízum a odjel do Evropské unie.
3. Během pohovoru vedeného dne 14. 3. 2018 žalobce mj. vypověděl, že ve vlasti žil jen v K. Posledním impulsem k odjezdu bylo napadení dvěma muži asi někdy v lednu 2017. Omezil chození ven z domu včetně cest do práce, neustále mu vyhrožovali. Napadli jej, a proto se rozhodl jet ke strýci. Policie taktéž zadržela učitele. Řekli mu, že jej napadli právě proto, že učitele udal na policii. Učitel je radikál, nic bližšího o něm neví. Jiné kontakty s IS neměl. IS je všude. Mohl jet bezvívově do Turecka, ale chtěl cestovat do Německa za strýcem. Výhrůžky v roce 2017 byly především telefonické, nadávali mu do ateistů, prý jej zabijí a ateisté vždy končí smrtí. Neví, kdo mu vyhrožoval, patrně lidé od učitele. O výhrůžkách řekl policii, ale často používali jiná čísla. Žalobce si číslo nezměnil, stejně by mu dál vyhrožovali. Naposledy mu vyhrožovali dva dny před odletem z Iráku, pak změnil telefonní číslo. Potíže se státními orgány ani bezpečnostními složkami ve vlasti neměl. Asi před dvěma týdny útočil na K. IS, též jsou tam šíitské milice. IS je v celém Iráku, mohou jej chytit kdekoliv. K zoroastrismu konvertoval na začátku roku 2016, jelikož jde o původní náboženství všech Kurdů. Do vlasti nemůže, zabili by jej tam. Data kontaktů s policií už si přesně nepamatuje, nedokáže to časově zařadit ani o tom pohovořit blíže.
4. Rozhodnutím ze dne 9. 10. 2018, č. j. OAM-232/ZA-ZA11-K10-2018, žalovaný neudělil žalobci mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a ani § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále „zákon o azylu“).
5. Žalobu proti tomuto rozhodnutí nejprve zamítl Krajský soud v Hradci Králové rozsudkem ze dne 15. 10. 2019, č. j. 30 Az 34/2018-114. Nejvyšší správní soud (dále „NSS“) ale tento rozsudek zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení. Ve svém rozsudku ze dne 12. 5. 2021, č. j. 6 Azs 236/2019-73, NSS mj. konstatoval, že rozpory v žalobcových výpovědích nestačily k zpochybnění jeho azylového příběhu. Újma, jež žalobce ve vlasti postihla, dosáhla intenzity pronásledování. Zároveň byla učiněna z azylově relevantních důvodů, neboť souvisela s jeho náboženským přesvědčením. Důvody dle § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu je třeba vyhodnotit na základě aktuálních informací o zemi původu.

6. Krajský soud v Hradci Králové rozsudkem ze dne 26. 10. 2021, č. j. 30 Az 34/2018-170, rozhodnutí žalovaného ze dne 9. 10. 2018 zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Žalovaného zavázal, aby doplnil spis o aktuální informace a dal žalobci možnost vysvětlit rozpory ve výpovědích a seznámit se s kompletním spisovým materiálem.
7. V dalším řízení žalovaný vedl s žalobcem pohovor dne 16. 3. 2022. Při něm žalobce uvedl, že ohledně jeho důvodů k žádné změně nedošlo, stále tam jsou islamisté. Ve vlasti nejdříve nahlásil vyhrožování učitelem, pak byl napaden. Učitel jej pozval do kavárny, začal chválit IS a požádal jej o spolupráci. Napadli ho až po zatčení učitele. Poprvé se na policii obrátil po schůzce s učitelem, podruhé po napadení. Když odmítl spolupráci, začaly mu chodit výhrůžky, tak se rozhodl obrátit na policii. Po schůzce se s učitelem viděl ještě jednou, diskutovali spolu. Přesvědčoval jej, že bude chráněn IS, ač je nevěřící. IS by nevadilo, kdyby se k nim přidal i jako nevěřící. Věděli, že není muslim, nebyl by to problém, jen by musel dodržovat určitá pravidla. Žalobci řekli, že nebude chráněn, nepřidá-li se k IS. Muži, co jej napadli, byli nejspíš ti samí, kteří byli s učitelem v kavárně. O průběhu vyšetřování nemá informace. Po odjezdu z vlasti ztratil možnost se o věc zajímat. Policie navíc spolupracuje s islamisty. Telefonicky mu vyhrožoval nejspíše někdo z okolí učitele. Říkal, že je nevěřící, jeho život je ohrožen a má spolupracovat s IS. Dotyčný věděl, o čem s učitelem mluvili. Vyhrožování po telefonu na policii nenahlásil. Měl už strach a plánoval, jak nejrychleji odjet. Policie by nebyla schopna nic dělat. Členové jeho rodiny jsou sunnitští muslimové. Jen on konvertoval, a to k zoroastrismu, který vyznává od roku 2016. Žádný dokument nepodepsal, v Kurdistanu není zákon o oficiální změně náboženství. Začal se na základě četby jako zoroastrián cítit. Žádný rituál neproběhl, do náboženské komunity nebyl oficiálně přijat. Přijal to jen sám pro sebe. Nemohl být tenkrát moc otevřený, protože v té době to bylo nebezpečné a měl strach. V místě jeho pobytu bylo hodně příslušníků IS a dalších islamistů. Měl strach někam chodit. Při změně víry se nic nestalo a změnu víry nikde oficiálně neoznámil. Žádné potíže s tím nebyly. V ČR vyznává svou víru sám doma, nikam nechodí, další věřící nekontaktoval. V Iráku má celou rodinu. S příbuznými si telefonuje. V ČR má rok a půl přítelkyni, chystají se vzít. Má tu kamarády, bydlí s přítelkyní, je zdravý. Musely by se změnit myšlení lidí a zákony, aby se mohl vrátit do vlasti. Žije zde již čtvrtým rokem, chtěl by si tu vyřídit pobyt a pracovat. Kdyby jeho život nebyl v Iráku v ohrožení, nenechal by tam rodinu a příbuzné.
8. Po shromáždění podkladů pro rozhodnutí se žalobce dne 27. 4. 2022 vyjádřil tak, že byl ve vlasti pronásledován z náboženských důvodů, čemuž nedokázaly státní orgány zabránit. Žalovaný by mu proto měl udělit azyl. IS nebyl úplně poražen, stále má v zemi tisíce bojovníků. Podniká útoky i na civilisty, nejvíce aktivní je v oblastech jeho původu. V roce 2021 se významně zvýšil počet únosů, přičemž žalobce odkázal na informaci Agentury Evropské unie pro otázky azylu (dále „EUAA“) *Irák, Bezpečnostní situace, leden 2022*, kterou navrhl k důkazu. V dalším vyjádření ze dne 12. 7. 2022 navrhl zohlednit tuto informaci EUAA a další dvě starší zprávy (vydané ještě pod dřívějším názvem tohoto úřadu EASO) z let 2021 a 2019.
9. Rozhodnutím ze dne 19. 10. 2022, č. j. OAM-232/ZA-ZA11-K09-R2-2018, žalovaný žalobci mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a ani § 14b zákona o azylu neudělil.
10. Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 15. 8. 2023, č. j. 21 Az 2/2023-33, rozhodnutí žalovaného ze dne 19. 10. 2022 zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Soud nesouhlasil s žalovaným, že útoky islámských radikálů na žalobce nesouvisely s jeho náboženským přesvědčením. NSS již dříve závazně konstatoval, že žalobce odmítl

spolupráci s IS přímo ve spojení s jeho vírou. Toto pochybení žalovaného však městský soud nevedlo ke zrušení jeho rozhodnutí, neboť žalovaný se i přes svůj nesprávný závěr o irelevanci žalobcova náboženského přesvědčení zabýval možností vnitrostátní ochrany před jednáním konkrétních příslušníků (či sympatizantů) IS, s nimiž měl žalobce potíže. Ze strany irácké policie přitom byla zjevná snaha věc dostatečně řešit a došlo k brzkému efektivnímu zásahu. Městský soud se tak ztotožnil s žalovaným, že žalobce měl k dispozici dostatečnou vnitrostátní ochranu proti těmto spolupracovníkům IS, a dodal, že mezinárodní ochrana má své místo až v případě nedostupnosti ochrany v zemi původu. Městský soud rozhodnutí žalovaného zrušil ze dvou jiných důvodů. Jednak jej shledal nepřezkoumatelným, protože se žalovaný nezabýval tím, zda by žalobce nemohl čelit pronásledování (a vážné újmě) kvůli své konverzi k oficiálně neregistrovanému náboženství ze strany iráckých státních orgánů. Městský soud v tomto kontextu připomněl, že ze zpráv o zemi původu vyplynulo, že odpadnutí od islámu je v Iráku vnímáno jako závažný delikt. Zadruhé shledal nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí i v tom, že žalovaný nedostatečně zhodnotil to, zda by žalobce mohl být vystaven skutečnému nebezpečí vážné újmy z důvodu svévolného násilí v probíhajícím ozbrojeném konfliktu. Bezpečnostní situaci v guvernérátu K. soud označil za ozbrojený konflikt (nikoli tzv. totální konflikt). Konstatoval, že v takovém případě je třeba hodnotit nebezpečí vážné újmy žalobce s ohledem na jeho individuální situaci. V tomto ohledu žalovaný opomněl dva podstatné individuální charakteristiky žalobce – jednak, že měl žalobce měl potíže s IS a jednak že konvertoval k jinému náboženství.

11. V dalším řízení žalovaný doplnil do spisu další podklady pro rozhodnutí [1) překlad rozhodnutí Vrchního soudu Velké Británie ze dne 16. 3. 2022, 2) Informaci odboru azylové a migrační politiky Ministerstva vnitra (dále „OAMP“) *Zoroastrismus, Situace zoroastriánů v Iráku, zejména v oblasti iráckého Kurdistanu* ze dne 20. 5. 2022, 3) Informaci Ministerstva zahraničních věcí (dále „MZV“) *Situace ve městě K. ze dne 18. 1. 2024*, 4) Informaci MZV *Odklon/odpadlictví od islámu* ze dne 24. 11. 2022, 5) Informaci MZV *Situace neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu po návratu do vlasti, Návrat do vlasti po dlouhodobém pobytu v zahraničí (Irak)* ze dne 16. 4. 2024, 6) Informaci MZV *Situace neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu po návratu do Regionu iráckého Kurdistanu, Návrat do Regionu iráckého Kurdistanu po dlouhodobém pobytu v zahraničí* ze dne 16. 4. 2024, a 7) překlad částí Informace Polského cizineckého úřadu *Irak – Bezpečnostní situace* ze dne 8. 2. 2024].
12. Žalobce se k těmto doplněným podkladům ani věci samé již nijak nevyjádřil.

Napadené rozhodnutí

13. Žalovaný následně v záhlaví označeným rozhodnutím ze dne 13. 5. 2024 (dále „napadené rozhodnutí“) žalobci mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a ani § 14b zákona o azylu znovu neudělil.
14. Žalovaný v odůvodnění nejprve konstatoval, že vycházel především z výpovědi žalobce, jím doložených materiálů a výše uvedených podkladů. Žalobcem předložené osvědčení o iráckém občanství a irácký občanský průkaz žalovaný nechal přeložit a akceptoval je jako důkazy o žalobcově totožnosti a státním občanství. Naopak dřívějším návrhům žalobce z 27. 4. 2022 a z 12. 7. 2022 na provedení důkazu zprávami EUAA nevyhověl z důvodu procesní ekonomie a pro jejich neaktuálnost.
15. Následně se žalovaný věnoval jednotlivým důvodům pro udělení mezinárodní ochrany. Ve vztahu k důvodu pro udělení azylu podle § 12 písm. a) žalobce netvrdil žádné azylové

relevantní skutečnosti. Ve své vlasti nebyl pronásledován pro uplatňování politických práv a svobod.

16. V souvislosti s § 12 písm. b) zákona o azylu se žalovaný věnoval tvrzením žalobce ohledně vyhrožování a napadení ze strany islámských radikálů, kteří jej měli nutit ke spolupráci. Žalovaný uzavřel, že se nejednalo o pronásledování, neboť tvrzená příkoří nedosáhla potřebné intenzity a opakovanosti. Rovněž jejich původci byly soukromé osoby, proti kterým státní moc tvrdě zasahovala. Žalobce navíc v praxi osvědčil, že své potíže mohl řešit prostředky vnitrostátní ochrany, což potvrdil i Městský soud v Praze. Ten zároveň dovodil, že tvrzení o napojení policie na islamistické skupiny je spekulativní. V doplňujícím pohovoru žalobce výslovně popřel náboženský podtext svého napadení, neboť mu islamisté měli v případě spolupráce nabízet ochranu. Žalobce napadli až po nahlášení učitele, což též svědčí spíše o motivu pomsty než náboženském.
17. Žalovaný zdůraznil, že od odjezdu žalobce v dubnu 2017 z Iráku se tamní bezpečnostní situace zásadně změnila. Provládní síly dobyly zbývající území a populační centra, která byla pod kontrolou IS. K. ani nikdy nebyl pod plnou kontrolou IS. Podle Informace MZV z roku 2024 v K. nedochází k útokům a nebezpečí není systémové. Kurdská etnicita není překážkou běžnému životu. Pokud státní orgány žalobci účinně pomohly v době probíhajícího ozbrojeného konfliktu, mohou tak jistě učinit i po porážce IS a stabilizace situace. Proto ani bezpečnostní situace v Iráku není důvodem pro udělení azylu, byť žalovaný připouští, že bezpečnostní situace není ideální (dochází k ojedinělým teroristickým útokům proti bezpečnostním složkám i civilnímu obyvatelstvu).
18. Vázán právním názorem vysloveným v rozsudku č. j. 21 Az 2/2023-33 žalovaný zkoumal, zda žalobci hrozí pronásledování ze strany iráckých státních orgánů kvůli jeho konverzi k zoroastrismu. Informace OAMP *Zoroastrismus, Situace zoroastriánů v Iráku, zejména v oblasti iráckého Kurdistanu* ze dne 20. 5. 2022 uvádí, že svobodu vyznání v Iráku zaručuje ústava. Ta sice chrání islámskou identitu většiny, ale dbá na plná náboženská práva všech. V zemi žije přibližně 20 až 25 tisíc zoroastriánů. Přesné údaje o jejich počtu ale neexistují, jelikož jsou na dokladech totožnosti označeni jako muslimové. Žalobce sám uvedl, že změnu víry nikde nehlásil, nic nepodepisoval a nedostal ani žádné potvrzení. Neproběhl žádný rituál, změnu přijal jen pocitově a neměl kvůli ní žádné potíže. Ani aktuální Informace MZV *Situace ve městě K.* ze dne 18. 1. 2024 nehovoří o žádném nebezpečí ze strany státních orgánů v této souvislosti. Informace zmiňuje obecné riziko konverze od islámu, které ale plyne především od nejbližších lidí a rodiny. Žalobce takové potíže nezmínil, naopak s rodinou zůstává v kontaktu. Žalovaný se zaměřil i na praktikování víry ze strany žalobce v souladu s Informací EUAA *Irák, doporučení pro zemi, červen 2022*. Žalovaný na základě doplňujícího pohovoru zjistil, že žalobce je osobou ve víře vlašnou, *de facto* nepraktikující a veřejně se neprojevuující. Má pouze obecné základní znalosti stran své víry, což svědčí o účelovosti tvrzení žalobce. I kdyby žalovaný tvrzení žalobce přijal, pronásledování mu nehrozí, protože žalobce víru veřejně neprojevuje a státní orgány o konvertitech k neregistrovanému náboženství ani neví. Bezprostřední ohrožení vylučuje i Informace MZV *Odklon/odpadlictví od islámu* ze dne 24. 11. 2022.
19. V kontextu doplňkové ochrany žalovaný posuzoval, zda žalobci hrozí skutečné nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 2 zákona o azylu. V případě písm. a) a b) uvedeného ustanovení žalobce netvrdil a žalovaný nezjistil, že by žalobci taková újma hrozila. Podrobněji se proto zabýval hrozbou vážné újmy podle § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu. Co se týče výhrůzek a napadení ze strany islámských radikálů, žalovaný připomněl, že stát

žalobci poskytl adekvátní ochranu. Následný vývoj dále svědčí o tom, že irácké státní orgány mají zájem na vyšetření a postihování kriminálních praktik islamistických skupin. Nebezpečí vážné újmy žalobci nehrozí ani z důvodu jeho víry (viz předchozí odstavec). Vzhledem k oslabení IS již nejsou náboženské menšiny jeho primárním cílem. Podle rozsudku Vrchního soudu Velké Británie ze dne 16. 3. 2022 jsou celkové životní podmínky v Iráku takové, že pravděpodobně nezpůsobí porušení čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále „Úmluva“), a tedy nevyvolají potřebu udělení doplňkové ochrany. Podle Informací MZV z dubna 2024 ohledně situace neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu po návratu do vlasti nic nenásvědčuje ani tomu, že by byl žalobce po delším pobytu v zahraničí po návratu jakkoli postižen.

20. Závěrem se žalovaný podrobněji vyjádřil k bezpečnostní situaci v Iráku. Tamní konflikt nemá totální charakter, proto by žalobce musel prokázat, že bude vzhledem k individuálním okolnostem terčem svévolného násilí právě on. Takové okolnosti ale žalovaný neshledal. Pro Kurdy je v K. bezpečno a nehrozí na ně žádné útoky. Civilisté tam nejsou ohroženi pro svou etnicitu či náboženské přesvědčení. Samotné město je relativně bezpečné. V poslední době k útokům IS nedochází a nebezpečí není systémové (viz Informace MZV *Situace ve městě K.* ze dne 18. 1. 2024). Žádné další zvláštní okolnosti nejsou u žalobce dány. Jeho náboženstvím se žalovaný zabýval a není důvodem pro jeho postih. Informace Polského cizineckého úřadu *Irák – Bezpečnostní situace* ze dne 8. 2. 2024 uvádí, že v posledních dvou letech nedošlo na území Iráku k žádným masovým zločinům proti civilistům a počet obětí se rok od roku snižuje. V roce 2023 byly civilní oběti ojedinělé, protože nejsou přímým cílem bojů. Bezpečnostní situace se tak postupně zlepšuje a snížilo se i ohrožení civilistů. Útoky na ně jsou sporadické a rozptýlené. Nepředstavují rozsáhlou hrozbu pro obyvatele země. Možnost, že by se žalobce stal obětí nerozlišujícího násilí, je proto otázkou naprosté nahodilosti a nepředvídatelnosti. Doplňkovou ochranu podle § 14a odst. 1 zákona o azylu tudíž žalovaný žalobci neudělil.
21. Žalovaný neshledal ani důvody pro udělení humanitárního azylu (§ 14) či mezinárodní ochrany za účelem sloučení rodiny (§ 13, § 14b zákona o azylu).

Shrnutí žaloby

22. Žalobce se domáhá zrušení napadeného rozhodnutí žalobou podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále „s. ř. s.“).
23. Napadené rozhodnutí má za nezákonné již z toho důvodu, že žalovaný neprovedl všechny v řízení porízené důkazy. Není neobvyklé, že si důkazy odporují. Žalovanému to nebrání v tom, aby všechny důkazy posoudil a uvedl, proč rozhodnutí opřel jen o některé z nich. V tomto případě ale žalovaný důkazy doložené žalobcem ignoroval. Žalovaný tak přihlížel jen k důkazům, které jsou obsahově ve shodě, aniž by zohlednil ty předložené žalobcem. Navíc žalovaný hodnotil jen část listinných důkazů, a to pouze úryvkovitě. Tím žalovaný porušil § 3 a § 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále „správní řád“).
24. Žalobce dále uvádí, že je třeba se vypořádat se dvěma ústředními tématy, a sice s (1) individuálním pronásledováním žalobce ze strany islamistů, a to primárně z důvodu konverze k jinému náboženství (resp. z důvodu tzv. odpadnutí od islámu), a (2) obecnou bezpečnostní a politickou situací v Iráku. Obě témata se prolínají a žalobce nesouhlasí se závěrem žalovaného ohledně zlepšení bezpečnostní situace v domovském státě. Má-li žalobce chápat úvahy žalovaného tak, že IS jako organizace byl poražen, nikoli ale jeho bojovníci, nelze uvažovat o možnosti vycestování zpět. Faktické nebezpečí stále trvá a je zhmotněno

stále probíhajícím ozbrojeným konfliktem. Žalobce nesdílí ani nadšení z tlumení teroristických útoků iráckou armádou. Pojem „bezpečí“ žalovaný nemůže zaměňovat s jakýmsi pozitivním trendem, který nedosáhl intenzity nutné pro možnost vycestování do domovského státu.

Vyjádření žalovaného

25. Žalovaný navrhuje žalobu zamítnout. Argumentuje, že postupoval v souladu s právním názorem vyjádřeným v rozsudku č. j. 21 Az 2/2023-33. Zejména doplnil správní spis o aktuální informace ohledně politické a bezpečnostní situace a stavu dodržování lidských práv v Iráku. Shromážděné podklady pečlivě prozkoumal a podrobně se zabýval hlavním důvodem odchodu žalobce ze země původu.
26. Žalobcem doložené materiály si žalovaný prostudoval. Jde-li o osvědčení o iráckém občanství a irácký občanský průkaz, nechal je žalovaný přeložit a přijal je jako důkaz o občanství a totožnosti žalobce. Neplynou z nich ale žádné skutečnosti relevantní pro udělení mezinárodní ochrany. Ze zpráv navrhovaných ve vyjádřeních ze dne 27. 4. 2022 a 12. 7. 2022 žalovaný nevycházel z důvodů procesní ekonomie a jejich neaktuálnosti a zastaralosti.

Posouzení žaloby soudem

27. Soud ověřil, že žaloba byla podána včas (§ 32 odst. 1 zákona o azylu), osobou k tomu oprávněnou a splňuje všechny formální náležitosti na ni kladené. Jde tedy o žalobu věcně projednatelnou.
28. Soud o žalobě rozhodl bez nařízení ústního jednání podle § 51 odst. 1 s. ř. s. Dokazování soud neprováděl, protože všechny okolnosti rozhodné pro posouzení věci vyplývají z obsahu správního spisu (srov. rozsudek NSS ze dne 29. 1. 2009, č. j. 9 Afs 8/2008-117, č. 2383/2011 Sb. NSS).
29. Žaloba není důvodná.
30. V první řadě se soud zabýval námitkou, dle níž měl žalovaný pominout důkazní návrhy žalobce.
31. Podle § 68 odst. 3 věty první správního řádu se v odůvodnění správního rozhodnutí uvedou důvody výroku nebo výroků rozhodnutí, podklady pro jeho vydání, úvahy, kterými se správní orgán řídil při jejich hodnocení a při výkladu právních předpisů, a informace o tom, jak se správní orgán vypořádal s návrhy a námitkami účastníků a s jejich vyjádřením k podkladům rozhodnutí.
32. Problematikou důkazů, o nichž nebylo v řízení rozhodnuto, se NSS již opakovaně zabýval. Svou dosavadní judikaturu shrnul např. v rozsudku ze dne 28. 1. 2022, č. j. 3 As 149/2020-27, v odst. 16. Z této judikatury lze dovodit, že správní orgán není povinen provést všechny důkazy navrhované účastníkem řízení, avšak je vždy povinen náležitě odůvodnit (srov. § 68 odst. 3 správního řádu), z jakých důvodů navrhovaný důkaz neprovedl (tím, že navrhovaný důkaz není způsobilý vyvrátit nebo potvrdit tvrzenou skutečnost, je nadbytečný nebo že tvrzená skutečnost, k jejímuž ověření nebo vyvrácení je důkaz navrhován, nemá relevantní souvislost s předmětem řízení; srov. rozsudek NSS ze dne 28. 4. 2005, č. j. 5 Afs 147/2004-89).
33. Na splnění výše uvedených podmínek je nutné trvat, neboť jsou zárukou práva na spravedlivý proces (srov. rozsudek NSS ze dne 15. 12. 2011, č. j. 1 As 84/2010-72). V opačném případě jde o tzv. opomenutý důkaz, jenž zásadně zakládá nepřezkoumatelnost rozhodnutí

(srov. rozsudek NSS ze dne 30. 5. 2008, č. j. 4 As 21/2007-80). Absence věcné úvahy správního orgánu, proč považuje navrhované důkazy za nadbytečné, může být překlenuta pouze v případech zjevně irelevantních důkazních návrhů.

34. V projednávané věci žalobce výslovně nekonkretizuje, které důkazy měl žalovaný opomenout. Odkazuje však na stranu 7 napadeného rozhodnutí, na které žalovaný odůvodňuje, proč nevycházel ze tří zpráv EUAA (EASO) o situaci v zemi původu z let 2019–2022, kterých se žalobce dovolával ve vyjádřeních k podkladům pro rozhodnutí ze dne 27. 4. 2022 a ze dne 12. 7. 2022. V prvně jmenovaném vyjádření žalobce na základě Informace EUAA *Irák, Bezpečnostní situace, leden 2022* argumentoval, že stále existuje přiměřená pravděpodobnost jeho pronásledování i přes snížení vlivu IS v jeho vlasti. IS totiž v letech 2020 a 2021 podnikal útoky mj. i na civilní obyvatelstvo, a to i v okresech provincie K. Ve vyjádření ze dne 12. 7. 2022 pak žalobce pasážemi z této zprávy a dále zpráv EUAA *Country Guidance: Iraq Common analysis and guidance note* z roku 2021 a *Iraq, Targeting of Individuals* z roku 2019 dokládá věrohodnost tvrzení o snaze IS žalobce zrekrutovat jako odborníka na IT. Žalobce současně žádal, aby žalovaný zprávy zohlednil v jejich celku.
35. Jak už ale soud naznačil, žalovaný z těchto zpráv v napadeném rozhodnutí v požadovaném rozsahu nevycházel. Svůj postup zdůvodnil jak poukazem na zásadu hospodárnosti řízení, tak především s odkazem na zastaralost a neaktuálnost zpráv. Vyjádřil přesvědčení, že se mu podařilo shromáždit podklady, které jsou mj. dostatečně relevantní a aktuální pro rozhodnutí o žalobcově žádosti. Žalovaný se věnoval i žalobcem předloženému občanskému průkazu a osvědčení o iráckém občanství. Vzal je jako důkaz o státní příslušnosti žalobce a jeho totožnosti, ale další azylově relevantní skutečnosti z nich nezjistil.
36. Na základě uvedeného soud konstatuje, že žalovaný důkazní návrhy žalobce neopomněl a v napadeném rozhodnutí přezkoumatelně uvedl, proč je při svém rozhodování nezohlednil. Soud připomíná, že správní orgán není povinen provést každý účastníkem navržený důkaz. Musí ale přesvědčivě vysvětlit, proč jej neprovedl. Tomuto požadavku žalovaný dostál.
37. Nelze přehlížet, že žalobcem navržené zprávy měly jednak dokládat bezpečnostní situaci v Iráku a jednak podpořit jeho azylový příběh. Žalovaný však v napadeném rozhodnutí nijak nespороval tvrzení žalobce, že se jej IS pokusil získat ke spolupráci pro jeho expertizu v oblasti IT. Tuto skutečnost měl žalovaný zjevně za prokázanou již na základě žalobcovy výpovědi. Nebylo proto třeba, aby ve vztahu k ní prováděl další dokazování. Z důvodu procesní ekonomie tudíž mohl tento důkazní návrh zamítnout fakticky pro jeho nadbytečnost.
38. Co se týče druhé roviny důkazních návrhů žalobce k prokázání bezpečnostní situace v Iráku, soud zdůrazňuje, že informace o zemi původu musejí být v maximální možné míře (1) relevantní, (2) důvěryhodné a vyvážené, (3) aktuální a ověřené z různých zdrojů a (4) transparentní a dohledatelné (rozsudek NSS ze dne 4. 2. 2009, č. j. 1 Azs 105/2008-81, č. 1825/2009 Sb. NSS).
39. Aktuálnost obstaraných zpráv o zemi původu je nutno hodnotit ve vztahu ke změnám okolností v této zemi. V případě států, ve kterých dochází k překotným změnám situace či států s nestabilní bezpečnostní situací je nutno trvat na dodržování přísnějších požadavků ohledně aktuálnosti obstarávaných zpráv (viz rozsudek NSS ze dne 22. 1. 2020, č. j. 6 Azs 109/2019-74, či rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 8. 8. 2017, č. j. 45 Az 21/2016-55, č. 3714/2018 Sb. NSS). Zároveň platí, že odpovědnost za náležité zjištění reálií o zemi

původu leží na žalovaném (srov. např. rozsudky NSS ze dne 25. 7. 2005, č. j. 5 Azs 116/2005-58, či ze dne 25. 4. 2019, č. j. 5 Azs 207/2017-36).

40. NSS opakovaně hodnotil situaci v Iráku jako složitou a nestabilní (viz např. usnesení ze dne 19. 2. 2024, č. j. 8 Azs 191/2022-21, a ze dne 7. 4. 2022, č. j. 9 Azs 232/2021-33, nebo rozsudky ze dne 9. 2. 2022, č. j. 5 Azs 66/2021-32, ze dne 20. 9. 2021, č. j. 1 Azs 202/2021-33, a ze dne 19. 10. 2021, č. j. 1 Azs 292/2021-51). Žalovaný proto správně posuzoval tamní bezpečnostní situaci na základě co nejaktuálnějších podkladů. Své rozhodnutí opřel např. o zprávy o bezpečnostní situaci v Iráku a K. z ledna a února 2024 (napadené rozhodnutí je datováno dnem 13. 5. 2024), kdežto žalobce se odkazoval na zprávy vypracované v letech 2019–2022. Není samozřejmě vyloučeno, aby i dříve zpracované zprávy mohly být pro aktuální rozhodování ve věci relevantní (i dokonce relevantnější než aktuálnější podklady), žalobce však svoji argumentaci v tomto ohledu nijak nerozvíjí. Ani nijak nenamítá, že by pozdější zprávy a informace, z nichž žalovaný vycházel, nebyly věcně správné či nesplňovaly požadavky vymezené judikaturou citovanou v odst. 38 výše.
41. Jeho žalobní argumentace zůstává jen v obecné rovině, neboť v žalobě ani nerozporuje konkrétní závěry žalovaného, k nimž dospěl na základě jím shromážděných podkladů. Žalobce tak jen obecně namítá, že z důvodu neprovedení všech důkazů žalovaný nemohl zjistit skutkový stav, o němž nejsou důvodné pochybnosti (srov. § 3 správního řádu), aniž by jakkoli konkrétně polemizoval se skutkovými a právními závěry žalovaného. Jen v souvislosti s druhou žalobní námitkou se žalobce snaží reagovat na skutková zjištění žalovaného, ale nikoli tak, že by je popíral. Žalovanému vyčítá, že na základě nich vyvodil vadné právní závěry. Žalobce totiž nesouhlasí, že by bezpečnostní situace v Iráku neodůvodňovala udělení mezinárodní ochrany. To ale dovozuje na základě skutkového stavu zjištěného žalovaným, proti kterému nebrojí a nesnaží se jej jakýmkoli důkazními návrhy zpochybnit. Ani v řízení o udělení mezinárodní ochrany se žalobce před vydáním napadeného rozhodnutí k doplněným podkladům nijak nevyjádřil.
42. Soud připomíná, že obsah žalobních bodů a kvalita jejich odůvodnění do značné míry předurčují i obsah rozhodnutí soudu. Soud totiž není oprávněn za žalobce domýšlet a dotvářet žalobní námitky z vlastní iniciativy. Jak v této souvislosti zdůraznil rozšířený senát NSS v rozsudku ze dne 24. 8. 2010, č. j. 4 As 3/2008-78, č. 2162/2011 Sb. NSS, *„míra precizace žalobních bodů do značné míry určuje i to, jaké právní ochrany se žalobci u soudu dostane. Čím je žalobní bod – byť i vyhovující – obecnější, tím obecněji k němu může správní soud přistoupit a posuzovat jej. Není naprosto na místě, aby soud za žalobce spekulativně domýšlel další argumenty či vybíral z reality skutečnosti, které žalobu podporují. Takovým postupem by přestal být nestranným rozhodčím sporu, ale přebíral by funkci žalobcova advokáta.“* Je proto naprosto odpovídající, pokud soud námitky uplatněné v rovině pouhého paušálního tvrzení vypořádá rovněž ve stejné míře obecnosti (srov. např. rozsudky NSS ze dne 11. 5. 2021, č. j. 1 As 32/2021-64, odst. 48, a ze dne 21. 6. 2024, č. j. 3 As 41/2023-32, odst. 31).
43. Soud proto ve stejné míře obecnosti, v jaké žalobce, nadto zastoupený advokátem, námitku nedostatečně zjištěného skutkového stavu v důsledku vad v dokazování vznesl, podotýká, že žalovaný založil své rozhodnutí na dostatečných podkladech, které odpovídaly skutečnostem vzešlým z žalobcových výpovědí a které byly aktuální, důvěryhodné, transparentní a ověřitelné. Na základě těchto podkladů pak zjistil skutkový stav, o němž nejdou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu nezbytném pro rozhodnutí o žalobcově žádosti. Podrobněji se soud zjištěními o bezpečnostní situaci v Iráku a s ní souvisejícími podklady zabývá níže. Vady v dokazování ale neshledal. Tato námitka proto není důvodná.

44. Žalobce dále namítá, že je třeba se vypořádat se dvěma ústředními otázkami. Jednak s jeho pronásledováním ze strany islamistů z důvodu konverze k jinému náboženství a jednak s obecnou bezpečnostní a politickou situací v Iráku. Tyto otázky se dle žalobce prolínají, načež nesouhlasí s žalovaným, že by se bezpečnostní situace v zemi původu zlepšila natolik, aby v případě návratu nebyl vystaven faktickému nebezpečí.
45. K pronásledování žalobce radikálními islamisty soud konstatuje, že tuto problematiku již závazně vyřešil Městský soud v Praze v rozsudku č. j. 21 Az 2/2023-33 (k vázanosti předchozím rozsudkem krajského soudu viz rozsudek NSS ze dne 20. 5. 2024, č. j. 9 As 66/2023-72, č. 4615/2024 Sb. NSS). Ve shodě s ním musí soud žalovanému nejprve znovu vytknout, že opět nerespektoval závazný právní názor vyslovený již NSS v rozsudku č. j. 6 Azs 236/2019-73 spočívající v tom, že útoky na žalobce islámskými radikály byly provedeny z azylově relevantních důvodů a že výhrůžky a fyzické napadení byly současně uskutečněny jako reakce na žalobcovo přiznání jinověrectví. Toto pochybení žalovanému vytýkal již Městský soud v Praze v rozsudku č. j. 21 Az 2/2023-33, v němž se vypořádal i s doplňující výpovědí žalobce, na základě níž žalovaný právní názor NSS rozporoval. Městský soud konstatoval: *„Nebyl nikterak vyvrácen závěr NSS, že žalobci bránilo ve spolupráci s IS jeho náboženské přesvědčení; žalobce nebyl během doplňujícího pohovoru dotázán, proč spolupráci s IS odmítal, přitom sám sdělil nutnost dodržování určitých pravidel v případě spolupráce s IS a na zoroastrismu jej zaujala mj. neexistence zabíjení. Navíc, osoby napojené na IS jeho náboženské vyznání zneužívaly k vyhrožování i k nabízení ochrany za účelem jeho získání pro spolupráci (jak žalobce sdělil během doplňujícího pohovoru, mělo mu být řečeno, že nebude chráněn, nepřidá-li se k IS, a vyhrožovali mu, že je nevěřící, jeho život je ohrožen a má s IS spolupracovat). Nadále je tudíž třeba respektovat závazný právní názor NSS konstatující souvislost žalobcových obav z pronásledování s jeho náboženským přesvědčením.“* (odst. 32).
46. Navzdory tomuto pochybení ale napadené rozhodnutí ob stojí. Též zdejší soud je totiž vázán právním názorem, který v této věci vyslovil Městský soud v Praze. Ten v odst. 33 svého rozsudku č. j. 21 Az 2/2023-33 pokračoval, že se žalovaný *„i přes stanovisko o irelevanci žalobcova náboženského přesvědčení zabýval možností vnitrostátní ochrany před jednáním konkrétních příslušníků (či sympatizantů) IS, s nimiž měl žalobce potíže. S ohledem na žalobcovu výpověď, dle níž mu policie hned na začátku efektivně pomohla, když zadržela učitele, který žalobce přesvědčoval, následně vzala v potaz i jeho oznámení o dvou osobách, které jej napadly, žalovaný dospěl k závěru o dostatečné vnitrostátní ochraně. Ze strany irácké policie byla zjevná snaha věc dostatečně řešit a došlo k brzkému efektivnímu zásahu. Tvzení žalobce o možném napojení policie na islámské radikály je toliko spekulativní, zvláště když dle zpráv o zemi původu se irácké veřejné orgány proti IS a jeho příslušníkům stavěly velice nepřátelsky, až docházelo k nelidskému zacházení s podezřelými z napojení na IS. Přitom mezinárodní ochrana je podpůrný institut, který nastupuje až v případě nedostupnosti ochrany v zemi původu (srov. např. rozsudky NSS ze dne 27. 8. 2003, č. j.: 4 Azs 5/2003 – 51, ze dne 18. 12. 2003, č. j.: 4 Azs 38/2003 – 36, a ze dne 10. 3. 2004, č. j.: 3 Azs 22/2004 – 48). Na základě úvodní, povšechné žalobní námítky nebylo zrušení napadeného rozhodnutí namístě.“*
47. Po vydání rozsudku č. j. 21 Az 2/2023-33 přitom nenastaly takové změny skutkových zjištění či právních poměrů nebo judikatury, které by byl soud povinen respektovat v novém rozhodnutí i přes dříve vyslovený závazný právní názor (viz usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 8. 7. 2008, č. j. 9 Afs 59/2007-56, č. 1723/2008 Sb. NSS). Naopak ze závěrů žalovaného podložených podklady ve správním spisu vyplývá, že bezpečnostní situace ve městě K. se zlepšila a že bezpečnostní složky sympatizanty či členy IS nadále postihují (k

tomu viz dále). Soud je tudíž povinen i v tomto rozsudku vycházet z toho, že se žalobci nabízela před případným pronásledováním ze strany islámských radikálů v zemi původu dostatečná a efektivní vnitrostátní právní ochrana.

48. Podle rozsudku NSS ze dne 28. 5. 2009, č. j. 5 Azs 36/2008-119, přitom musí žadatel o azyl podle § 12 písm. b) zákona o azylu kumulativně splnit následující kritéria: „(1) musí se nacházet mimo zemi svého původu (tato podmínka není explicitně v zákoně o azylu stanovena, neboť se presumuje z povahy věci); (2) musí mít odůvodněný strach [viz § 12 písm. b) zákona o azylu]; (3) jemu hrozící újma musí dosahovat intenzity pronásledování [viz § 12 písm. b) zákona o azylu ve spojení s definicí pronásledování nyní zakotvenou v § 2 odst. 4 zákona o azylu]; (4) ochrana v zemi původu selhala (viz definice pronásledování nyní zakotvená v § 2 odst. 7 zákona o azylu); (5) musí být pronásledován z azylově relevantních důvodů [viz § 12 písm. b) zákona o azylu]; a (6) nesmí se na něj vztahovat vylučující klauzule (viz § 15 zákona o azylu).“ V návaznosti na výše uvedené soud musí vycházet z toho, že v případě žalobce nebyla přinejmenším splněna čtvrtá podmínka pro udělení azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu, jelikož ochrana v zemi původu neselhala. Soud v tomto řízení nemůže uvedený závěr přehodnocovat. Nadto žalobce proti závěru o dostupnosti vnitrostátní ochrany proti zmíněným členům či sympatizantům IS, který učinil též žalovaný v napadeném rozhodnutí, v žalobě nic nenamítá.
49. Soud proto dále přikročil k zhodnocení, zda se žalovaný řádně zabýval bezpečnostní a politickou situací v zemi původu žalobce, a to v kontextu toho, zda žalobci nehrozí skutečné nebezpečí vážné újmy v podobě vážného ohrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu ve smyslu § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu.
50. Podle rozsudku NSS ze dne 13. 3. 2009, č. j.: 5 Azs 28/2008-68, č. 1840/2009 Sb. NSS, musí být pro existenci skutečného nebezpečí vážné újmy zakotvené v § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu kumulativně splněny následující podmínky: „(1) země původu žadatele o mezinárodní ochranu se nachází v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu; (2) žadatel o mezinárodní ochranu je civilista; (3) žadatel o mezinárodní ochranu by byl v souvislosti s tímto konfliktem v zemi původu vystaven vážnému a individuálnímu ohrožení života nebo tělesné integrity z důvodu svévolného (nerozlišujícího) násilí.“
51. Přitom k závěru o skutečném nebezpečí vážné újmy pro udělení doplňkové ochrany dle ustanovení § 14a zákona o azylu je třeba vyhovět důkaznímu standardu „reálného nebezpečí“, který sice nevyžaduje pravděpodobnost více než 50 %, nicméně je přísnější než test „přiměřené pravděpodobnosti“ užívaný pro zhodnocení důvodnosti obav z pronásledování (§ 12 zákona o azylu). K důkaznímu standardu „reálného nebezpečí“ NSS v rozsudku ze dne 26. 3. 2008, č. j. 2 Azs 71/2006-82, vyslovil: „„Reálným nebezpečím“ (srov. rovněž § 14a odst. 1 zákona o azylu, jež užívá ve stejném významu slovní spojení „skutečné nebezpečí“) nutno rozumět, že ve významném procentu případů obdobných situací stěžovatele dojde k nežádoucímu následku, takže stěžovatel má dobré důvody se domnívat, že takovýto následek může s významnou pravděpodobností postihnout i jeho. (...)“
52. Ze shromážděných podkladů vyplývá k bezpečnostní situaci v Iráku a konkrétně k oblasti K. (případně stejnojmenného města), z níž žalobce pochází, následující:
53. Z rozhodnutí Vrchního soudu Velké Británie, projednaného 4. a 5. 10. 2021 a vyhlášeného 16. 3. 2022 (viz č. l. 522 správního spisu), plyne, že v určitých částech Iráku nadále probíhá vnitřní ozbrojený konflikt, do něhož jsou zapojeny vládní síly, různé miliční oddíly a zbytky

skupiny IS. Po vojenské porážce IS na konci roku 2017 a po následném snížení míry přímého a nepřímého násilí však intenzita tohoto konfliktu není taková, že by obecně existovaly závažné důvody domnívat se, že jakémukoli civilistovi vrácenému do Iráku by výhradně kvůli jeho přítomnosti v Iráku hrozilo skutečné nebezpečí, že bude vystaven svévolnému násilí rovnajícímu se závažné újmě podle čl. 15 písm. c) kvalifikační směrnice (odst. 1). Situace v dříve sporných oblastech, mj. i guvernérátu K., je složitá a souvisí s etnickými, politickými a humanitárními záležitostmi, které jsou v jednotlivých oblastech různé. Pro stanovení toho, zda by návrat jedince do takovéto oblasti byl v rozporu s článkem 15 písm. c), je zapotřebí se zohledněním příslušných faktů provést vyhodnocení na základě „klouzavé stupnice“ stanovené v tomto článku kvalifikační směrnice (odst. 5). Konečně v odst. 6 tohoto rozhodnutí Vrchní soud Velké Británie konstatoval, že celkové životní podmínky v Iráku, včetně dříve sporných oblastí, jsou takové, že pravděpodobně nezpůsobí porušení čl. 3 Úmluvy nebo (tudíž) nevyvolají potřebu doplňkové ochrany podle čl. 15 písm. b) kvalifikační směrnice, přitom je ale třeba zkoumat individuální okolnosti v kontextu podmínek dotyčné oblasti.

54. Ze zprávy Polského cizineckého úřadu *Bezpečnostní situace, Irák* ze dne 8. 2. 2024 se podává, že „[v] posledních dvou letech nedošlo na území Iráku k žádným masovým zločinům proti civilistům a počet obětí se rok od roku snižuje. Podle údajů ACLED bylo v roce 2022 na území Iráku zabito 463 civilistů, zatímco v roce 2023 – 384. Podle dalších údajů to bylo v roce 2022 740 osob a v roce 2023 467 osob, ale i zde je zaznamenán klesající trend. Největší hrozbou pro civilní obyvatelstvo zůstávají nadále nezákonné ozbrojené organizace, mezi něž patří zejména Islámský stát, který provádí útoky na civilní cíle. Velkou hrozbou jsou také klanové milice, které se mstí z důvodů místních sporů a konfliktů. Ve velkých městech, jako je Bagdád nebo Basra, tvoří většinu civilních obětí konfliktu ti, kteří byli zabiti při individuálních útocích. Pachatelé a motivy útoků obvykle zůstávají neznámé. (...) V roce 2023 jsou civilní oběti v důsledku ostřelování ojedinělé, protože civilisté nejsou přímým cílem bojů, ale přesto se mohou stát terčem náhodného ostřelování. Největší hrozbou tohoto typu jsou útoky a nálety turecké armády v pohraničních oblastech Kurdistánu. V roce 2022 při nich zemřelo 32 civilistů a v roce 2023 – 31. Nejvíce obrožené bombardováním byly pohraniční vesnice v guberniích: Duhok, Sulejmánija a Ninive.“ Zpráva obsahuje závěr, že se bezpečnostní situace ve většině oblastí Iráku postupně zlepšuje. V zemi ale i nadále působí buňky IS a dalších nelegálních ozbrojených skupin, jakož i polovojenské milice jednotlivých náboženských a etnických skupin. Na severu a v pohraničních oblastech také dochází k náletům a bombardování ze strany americké, iránské a turecké armády. Ačkoli situace zůstává napjatá, ohrožení civilních obyvatel se snížilo. K úrokům na civilisty stále dochází, ale jsou sporadické a rozptýlené. Neprobíhají ve velkém měřítku a nepředstavují rozsáhlou hrozbu pro obyvatele Iráku. Humanitární situace se též zlepšuje a úřady mají poměrně pokročilý program návratu vnitřně vysídlených osob.
55. Informace MZV *Situace ve městě K.* ze dne 18. 1. 2024 hovoří o tom, že bezpečnostní situaci ve městě K. mají od roku 2017 pod kontrolou federální bezpečnostní složky – armáda a policie. Přítomnost PMF (*lidové mobilizační síly vytvořené k nasazení proti IS - pozn. soudu*) je ve městě i provincii nízká. Podle této zprávy je IS aktivní v provinciích se smíšenou etnickou a náboženskou společenskou strukturou, což se týká i provincie K. Dochází k izolovaným útokům především na bezpečnostní složky. Jedná se ale spíše o příležitostné útoky, jakkoliv se v důsledku operace IDF (*Izraelské obranné síly - pozn. soudu*) v Gaze aktivita IS v Iráku a zejména v Sýrii opět pomalu zvyšuje. Podle informací MZV ale ve městě K. k útokům v poslední době nedochází, a nebezpečí útoků tak není systémové. Zpráva dále shrnuje, že obyvatel/civilista není primárně na základě své etnicity ve městě ohrožen. Město

je převážně sunnitské a do značné míry kurdské. MZV není známo, že by docházelo k systematickému sektářskému násilí. Samotné město K. je relativně bezpečné a provinční volby v prosinci 2023 proběhly bez vážnějších incidentů. K násilí dochází spíše na kmenové úrovni a opět spíše v provincii samotné než v samotném městě.

56. Na podkladě výše uvedeného nemá soud ve shodě s žalovaným za to, že by bezpečnostní situaci v Iráku, případně v provincii a ve městě K., šlo hodnotit jako tzv. totální konflikt. Útoky s civilními oběťmi zde nejsou natolik intenzivní a časté, aby každý civilista byl již pouze z titulu své přítomnosti ohrožen ozbrojenými střety do té míry, až by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy ve smyslu ustanovení § 14a odst. 1 a odst. 2 písm. c) zákona o azylu. I přes tento pozitivní vývoj a zlepšení situace jsou ale bezpečnostní incidenty natolik intenzivní, četné a jejich původci dostatečně organizovaní, aby situace v oblasti K. splňovala všechny znaky ozbrojeného konfliktu (k pojmu ozbrojený konflikt srov. rozsudek NSS ze dne 13. 3. 2009, č. j. 5 Azs 28/2008-68, č. 1840/2009 Sb. NSS).
57. Proto bylo třeba zkoumat, zda by žalobci hrozilo s ohledem na ozbrojený konflikt skutečné nebezpečí vážné újmy vzhledem k jeho specifické situaci, tedy zda jsou dány dostatečné individuální důvody na straně žalobce, které by ho vystavily riziku vážné újmy (rozsudek NSS ze dne 13. 3. 2009, č. j. 5 Azs 28/2008-86, č. 1840/2009 Sb. NSS; obdobně rozsudek Soudního dvora Evropské unie ze dne 17. 2. 2009, věc C-465/07, *Elgafaji*). V tomto ohledu žalovaného zavázal městský soud k tomu, aby se zabýval tím, zda mu nebezpečí vážné újmy nehrozí specificky s ohledem na to, že měl v minulosti potíže s IS a na to, že konvertoval k jinému náboženství.
58. Žalovaný své související úvahy přdestřel zejména na straně 17 napadeného rozhodnutí. Žalovaný konstatoval, že žalobce nemá žádnou skutečnou ani domnělou vazbu na IS a postihován by nebyl ani z důvodu jeho kurdské příslušnosti. Dle podkladů ve správním spisu Kurdům ve městě K. nehrozí žádné útoky a situace je tam pro ně bezpečná. Výše citované podklady výslovně hovoří o tom, že samotné město je relativně bezpečné a v poslední době k útokům IS nedochází. Nebezpečí proto není systémové (viz Informace MZV *Situace ve městě K.* ze dne 18. 1. 2024). Snahy ze strany IS jej v minulosti naverbovat tedy žalovaný nevyhodnotil jako charakteristiku, která by zvyšovala riziko vážné újmy žalobce v kontextu ozbrojeného kontextu. Žalovaný v napadeném rozhodnutí též připomněl, že irácký stát byl schopen a ochoten žalobci efektivně pomoci a poskytnout ochranu před pronásledováním ze strany islámských radikálů. Učitele, který měl žalobce verbovat k IS, policie zatkla a po osobách, které žalobce napadly a vyhrožovaly mu, zahájila pátrání. Žalovaný dále zdůraznil, že irácké bezpečnostní složky členy IS postihují. Činily tak již před vyhlášenou porážkou IS v prosinci 2017, a není důvod se domnívat, že by v současnosti po významném oslabení IS žalobci dostatečnou ochranu rovněž neposkytly. Soud podotýká, že žalobce tyto závěry nijak konkrétně nezpochybňuje, a tomuto posouzení žalovaného nemá co vytknout.
59. V souladu se závazným právním názorem městského soudu se v tomto kontextu žalovaný zabýval též tím, zda není touto individuální charakteristikou svědčící o hrozící vážné újmě žalobci jeho konverze k zoroastrismu (viz str. 17 napadeného rozhodnutí). Vedle toho se konverzí žalobce žalovaný zabýval na základě závazného právního názoru městského soudu i z pohledu toho, zda mu nehrozí pronásledování či vážná újma přímo ze strany iráckých státních orgánů (viz str. 9–10 a 15 napadeného rozhodnutí). Žalovaný tedy respektoval závazný právní názor městského soudu a doplnil tamním soudem požadované úvahy.

60. Soud má za to, že žalovaný obecně situaci odpadlíků od islámu v Iráku v napadeném rozhodnutí poněkud zlehčuje a pomíjí ty pasáže zpráv o zemi původu, které situaci nevykreslují tak pozitivně. V tomto ohledu soud považuje za zavádějící část napadeného rozhodnutí, kde žalovaný cituje pasáže z irácké ústavy o tom, jak ta zaručuje plná náboženská práva a možnost svobodně si zvolit své náboženství, když současně ze zpráv o zemi původu, které reflektují skutečnou praxi, vyplývá spíše opak. Například v Informaci MZV *Odklon/odpadlictví od islámu* se uvádí, že „*apostaze je podle islámského práva smrtelný hřích*“, podle Informace MZV *Situace ve městě K.* „*[o]becně ale samozřejmě platí, že konverze od islámu k jakémukoliv jinému náboženství je podle šari‘u apostaze a jako taková hrdelní zločin. Záleží pak na atmosféře v konkrétním společenském (tj. primárně kmenovém, rodinném) prostředí, zda bude usilovat o smytí takovéto kolektivní pohany krví dotčeného konvertity nebo nad tím mávne rukou a kontakty s takovou osobou třeba jen omezí*“. Pokud komukoliv hrozí za konverzi od islámu taková újma, těžko lze hovořit o svobodné volbě náboženství s odkazem na deklaraci takového práva v ústavě.
61. Ve vztahu k individuální situaci žalobce však žalovaný reflektoval přílehlavé pasáže podkladů založených ve spise a soud žádné vady v jeho úvahách nezjistil. Žalovaný mj. poukázal na nízkou intenzitu náboženského přesvědčení žalobce a zejména na to, že žalobce zoroastrismus veřejně nepraktikoval a že státní orgány se zpravidla o změně víry ani nedozví. Sám žalobce vypovídal, že změnu víry nikde nehlásil, žádný oficiální dokument nepodepisoval a neměl s tím žádné problémy. Riziko související s konverzí od islámu může plynout i ze strany rodiny či nejbližšího okolí. Avšak žalobce při pohovorech vypovídal o tom, že se svou rodinou i nadále udržuje kontakt. O nebezpečí z jejich strany se nezmiňoval.
62. Soud považuje tyto závěry za přílehlavé a mající oporu ve správním spise. Žalobce ostatně ani v tomto ohledu nic konkrétního proti závěrům žalovaného v žalobě nenamítá. Lze dodat, že žalobce nikdy neuvedl, že by chtěl a plánoval praktikovat zoroastrismus veřejně po svém návratu. Není tak důvod domnívat se, že by se státní orgány najednou po jeho návratu zajímaly o jeho náboženství a že by mu snad z jejich strany hrozilo pronásledování či vážná újma z tohoto důvodu. Ostatně žalobce konvertoval již před svým odchodem ze země a neměl kvůli tomu žádné problémy s iráckými státními orgány. Ty mu naopak poskytly ochranu proti členům IS. Konečně lze poukázat i na to, že podle zprávy OAMP *Zoroastrismus, Situace zoroastriánů v Iráku, zejména v oblasti iráckého Kurdistánu* je konverze od islámu v iráckém Kurdistánu údajně snazší než jinde v zemi a je zde dokonce rostoucí trend kurdských muslimů, kteří konvertují k zoroastrismu. Současně nejsou hlášeny žádné případy, kdy by byl někdo žalován u kurdských soudů kvůli změně náboženství. Soud tak uzavírá, že žalovaný řádně vyhodnotil individuální okolnosti žalobcovy konverze a její dopady jak z hlediska toho, zda mu z tohoto titulu nehrozí vážná újma v kontextu ozbrojeného konfliktu, tak z hlediska otázky pronásledování (či vážné újmy) ze strany iráckých státních orgánů.
63. Lze dodat, že žalovaný u žalobce neshledal ani jiné další zvláštní okolnosti, pro které by měl být skutečnému nebezpečí vystaven. Žalobce netvrdil, že by kritizoval iráckou či kurdskou regionální vládu či místní bezpečnostní aktéry. Nenáleží k sexuální menšině, není bohatým či „pozápadněným“ jedincem. Neuváděl ani žádné vazby na západní organizace a nepracuje jako humanitární či zdravotnický pracovník. Ani tento závěr žalobce nijak nezpochybňuje.
64. K druhé žalobní námitce (bezpečnostní situaci v Iráku) tedy soud v souhrnu uvádí, že spornou otázkou v projednávané věci nebyla existence ozbrojeného konfliktu v zemi původu žalobce. Žalovaný nespороval, že bezpečnostní situace není ideální a že stále dochází

ke ztrátám na životech i civilního obyvatelstva např. v důsledku teroristických útoků. Nicméně na základě zpráv o zemi původu uzavřel, že v Iráku neprobíhá tzv. totální ozbrojený konflikt, a tedy že každý civilista není již pouze z titulu své přítomnosti ohrožen ozbrojenými střety do té míry, že by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy. S tím soud souhlasil. K důvodnosti žádosti o udělení mezinárodní ochrany proto bylo třeba, aby žalobce tvrdil, že riziku vážné újmy bude v případě návratu vystaven v důsledku svých individuálních okolností. Jak ale soud rozvedl výše, žalovaný dostatečné individuální důvody na straně žalobce, pro které by měl být žalobce specificky dotčen tímto rizikem, neshledal, což řádně a přesvědčivě odůvodnil. Proto mu nemohl mezinárodní ochranu udělit. Žalobce přitom nijak tyto závěry žalovaného konkrétně nezpochybnil. Ani se svojí druhou žalobní námitkou tedy nemohl uspět.

Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

65. Jelikož soud neshledal žádný z žalobních bodů důvodným a nezjistil ani žádnou vadu, k níž by byl povinen přihlídnout z úřední povinnosti, žalobu pro její nedůvodnost zamítl podle § 78 odst. 7 s. ř. s.
66. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce neměl ve věci úspěch, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Procesně úspěšnému žalovanému pak žádné náklady řízení nad rámec běžného výkonu úřední činnosti nevznikly. Proto soud rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 13. března 2025

Karel Ulík, v. r.
samosoudce